

DÉLMAGYARORSZÁG

81. évfolyam, 72. szám
1991. március 27., szerda

ALAPÍTVÁ: 1910-BEN

Havi előfizetési díj: 148 forint
Ára 5,80 forint

Ki lesz a város jegyzője?

A Cserepes sori piacról is döntenek — Csapás a borászokra
Hatezer elbocsátott közalkalmazott — Hajók a Tiszán

A kurd felkelők továbbra is ellenőrzésük alatt tartják Irak északi tartományait, miután tegnap visszaverték Szaddám Huszein csapatainak Kirkuk város ellen indított támadását. A hír Washingtonból származik, az iraki tömegtájékoztató egyletől hallgat az országban zajló polgárháború fejleményeiről.

A The Washington Post tegnapi jelentése szerint Gorbacsov szovjet államfő hétfőn átvette Bush amerikai elnök levelét, amelyben kifejti: csúcstalálkozóra csak akkor kerülhet sor, ha a Szovjetunió végrehajtja a hagyományos haderő-csökkenési megállapodás előírásait.

Csehszlovákia területéről a szerződésben megállapított határidőnél csaknem másfél hónappal korábban, 1991. május 20-ig kivonják a szovjet csapatokat — közölte a hét-estől prágai tévéhíradó.

Budapesti Annus Antal altábornagy, kormány meghatalmazott vezetésével tegnap tárcaközi bizottsági ülést folytatott a szovjet csapatkivonás során felszabadult objektumok ingatlanhasznosítási tárgyalásait.

Elképzelhető, hogy a nemrégiben privatizált Nagy-Britannia-i „British Gas” gázipari nagyvállalat részt vesz majd a magyar gázipar privatizálásában — mondta Peter Lehmann, a brit vállalat fejlesztési vezérigazgatója budapesti sajtótájékoztatóján. Véleménye szerint olyan technikai lehetőségekkel rendelkezik, amelyek segíthetnek a magyar gázszolgáltatás világszínvonalra emelését.

Magyar-dél-koreai teljes vízummentesség

Teljes vízummentességről szóló megállapodást írt alá Jeszenszky Géza partnerével, Ri Szang Ok külügyminiszterrel tegnap Szöulban.

Emiatt aligha töltheti lelkesedés el azt a néhány száz magyar turistát, aki a tavol-keleti országba látogat — hiszen az út odáig legalább 100 000 forintba kerül —, annál inkább bírhat jelentőséggel a dél-koreai turisták, és így a magyar idegenforgalom számára. Tíz-

ezerre tehető a Magyarországra évente érkező dél-koreai turisták és üzletemberek száma. A mostani megállapodás politikai gesztusértéke viszont jelentős — mondta Jeszenszky Géza külügyminiszter, és hasonlóan vélekedtek a dél-koreai külügyminisztériumban is, ahol azt hangsúlyozzák: Dél-Korea a kelet-európai országokkal még nem kötött ilyen megállapodást, és állí-

tólag jelenleg ezt nem is tervezi.

Lökést adhat a megállapodás a kereskedelmi forgalomnak is, mert megkíméli az üzletembereket a vízumkérés hercehurcától, ami esetenként önmagában is elég ahhoz, hogy meghiúsítsa a kapcsolatfelvételt, hiszen a dél-koreai üzletemberek vízummentesen utazhatnak bármelyik nyugat-európai országba.

A kétoldalú megbeszélésen Jeszenszky Géza hangsu-

lyozta a gazdasági kapcsolatok bővítésének szükségességét, fontosnak tartva a forgalom kiegyensúlyozottá tételét. Részben a magyar importliberalizálás következtében, részben pedig vállalatunk nem kellő kezdeményezőkézsége folytán tavaly a kétoldalú külkereskedelem passzívuma 40-60 millió dollárt tett ki — az összeg annak függvényében változik, hogy a magyar vagy a dél-koreai statisztikát tekintjük-e mérvadónak.

Bombázás Kambodzsában

A phnompeni Vietnam-barát rendszer légiereje péntek óta MIG-19 és MIG-21 típusú repülőgépekkel bombázza és helikopterekkel lövi a vörös khmerek kezében levő területeket Kambodzsa északi részén. Thaiföldi források keddi közlése szerint a légitámadások, amelyek elsősorban a thai határtól Battambang városa felé vezető fontos országutakat, illetve a drágakő-termelő vidékeket vették célba, nagy pusztulást okoztak, és rengeteg halálos áldozatot követeltek. A források szerint a kormányerők így próbálják akadályozni a vörös khmerek fő bevételi forrását képező drágakőtermelést.

A Thaiföldön működő segélyszervezetek képviselői kedden azt adták tudtul,

hogy tavaly november óta 30 ezer újabb kambodzsai menekült érkezett az ENSZ által működtetett táborokba. Kezdetben a rossz riztermést követő éhínség, illetve a sorozások elől menekültek, de az otthonukat elhagyók száma különösen azóta nőtt, hogy a száraz évszak beköszöntével a phnompeni erők januárban megindították újabb offenzívájukat. Miután a kormánycsapatok — értesülések szerint — a gerilláknak nyújtott támogatás megakadályozására eldőltek a falvak lakóit, Kambodzsa belüli hontalanok száma az elmúlt két hónapban 60 ezer fővel emelkedett, a thai határteréségbe pedig egyedül a legutóbbi hét napban több mint kétezre újabb menekült érkezett. (AFP)

Fölfüggesztett diákszövetség Golyó a szünetben

A közgyűlés szünetében még arra készültek, hogy indítványozzák a szövetség megszüntetését. A többi résztvevő viszont megsejtett valamit, mert erre már nem hagyták lehetőséget: egyszerűen fölfüggesztették a veszélyessé vált diákszervezet tagságát.

Ami az eljárás pikantériája: mindez a szünetben történt, a levezető elnök ugyanígy nem volt hajlandó elrendelni a közgyűlés folytatását. Így lehetett kigolyózni a kényelmetlen szövetségest.

Fantom-tag

A beháborúvá fajuló vita a Szegedi Fiatalok Szövetségében zajlik. A Szeffisz — amely a KISZ jogutódja — több ifjúsági szervezetet laza szövetségben tartó keretként is működik. Ezek: a Szedisz (dolgozó fiatalok szövetsége), a megszűnt indítványozó Szedipesz (Szegedi Diákok és Pedagógusok Szövetsége), az OIK (olajiparban dolgozó fiatalok közössége), és a Lakóterületi Szövetség, amelyről nem lehet tudni, létezik-e egyáltalán, mert életjelt nem ad magáról, a Szeffiszben csak mint fantom van jelen.

A diákok és pedagógusok kezdetől kritikusan szemlélték a szövetségben folyó munkát. A keretszervezet feladata az lett volna, hogy — összefogva a többfelé működő erőket — képviselje az ifjúság érdekeit a várospolitikában.

Pénzek a ködben

A Szedipesz előtt több dolgot a mai napig is ködös a Szeffisz életét és ügyeit illetően. Az még hagyján, hogy szeptember óta szünetelt a szervezeti élet, ami azt jelenti, hogy nem hívták össze a tagszervezetek vezetőit semmilyen ülésre, vagy megbeszélésre (a fölfüggesztéssel végződő közgyűlést — a tagszervezetek érdektelensége miatt — csak másodjára sikerült összehozni).

Az viszont már komolyabban hangzik, hogy a Szeffisz

vezetőit 1989 óta sem sikerült rávenni a pénzügyi elszámolásra. Pedig nem éppen jelentéktelen összegről van szó: két éve 2-3 millió forint állami támogatást kapott a Szeffisz, és megszüntetéséből tagok sem tudhatják, mire költötték ezt a pénzt, mert a diákszövetség képviselőjétől megtagadták a dokumentumok áttekintésének jogát.

Jogtalan eljárás

Ha a Szeffisz nem működik (tavaly egyetlen rendezvényük volt, az ifjúsági napok), csak jöleli azt a pénzt, amiből a többi tagszervezetnek igazságosan kellene juttatni, akkor szűnjön meg! — ez volt a Szedipesz álláspontja. A tagszervezetek működjenek külön, és ne tartsd el az apparátust.

Nem érdekeltek meggyegetni, hogy a Szeffiszben részt vevők hány tagot tudhatnak maguk mögött. Két szervezet rendelkezik számviteli létszámmal: a dolgozó fiatalok (körülbelül hatszáz), és a Szedipesz, amelynek 2014 tagja van.

Most pedig fölfüggesztették a legnagyobb tagszervezetet, és ezzel megvonták a szervezeti jogukat, mondván: „akadályozzák a Szeffisz munkáját.” A diák- és pedagógus-szövetség tagjai szerint ez az eljárás jogtalan, s ezért akár bírósághoz is fordulhatnak.

Mindezt Árpádfalvi Edina és Sütöri László a Szedipesz képviseletében tegnap mondta el. Meghívták még a Szeffisz vezetőit is, akik azonban nem jöttek el a megbeszélésre, így az ő véleményüket később ismerhetjük meg.

Nyilas Péter

„Javul” a forint

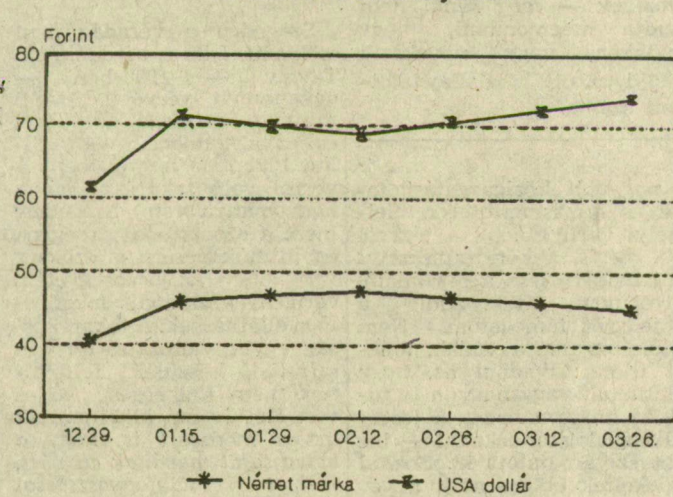
Mi lesz veled, márka?

Utóljára pontosan három hónapja, a karácsony és szilveszter közötti csendes napokban volt ilyen alacsony a német márka feketepiaci árfolyama Szegeden, mint most, március végén. A hivatalos felvásárlók éppen úgy 50 forint körül áron veszik déli szomszédainktól, mint a két ünnep között, s a különbség csak annyi, hogy az akkori masszív 2 forintos árrés helyett ma már 1,50-nel — nagyobb tételnél 1 forinttal — is beérik. Időközben azonban történt egy s más a valutafronton.

Karácsony után a bevásárlóturista valamivel több mint 39 forintot kapott egy márkájáért a hivatalos beváltóhelyeken, így az 50 forintos fekete árfolyam bő 25 százalékos hasznot hozott. Nem sokáig teltek ilyen csendesen a napok, hiszen a január mindjárt a forint leértékelésével kezdődött. Ez az aktus viszonylag erős német valutát talált, akkorigiban 1 dollárért másfél márkát sem kellett adni. (Ez február közepéig tovább erősödött, a csúcson egy dollárért elég volt 1,45 márkát adni.)

A forintleértékelés felbolydította a feketepiacot, a lakusok már 60 forintos márkáért is beszéltek. Ennyit azonban sosem lett belőle, 57 — talán néhány 58 — forintos üzleteket kötöttek ugyan, de csak néhány napig. A márka gyorsan

Gyengülő márka - erősödő dollár
Hivatalos valutaárfolyamok

visszaállt 55 forintra. Annál is inkább, mert közben kínálta piac alakult ki ezen a fronton.

A lakáshitelek visszafizetési hulláma kissé megmozgatta a hazai devizabetéteket, sokan jutottak így forinthez. Érdekes, hogy a számlavezető bankok végtermékben nem panaszkodhattak, nem csökként a betétállomány. Csak mozgott a valuta, s miután gazdát cserélt, visszakerült a kamatozó számlákra.

Február második felében, az Öböl-háború eseményeivel kapcsolatban a világ valutatörszédin kezdett erősödni a dollár, és gyengülni a márka. Ez a tendencia ma

is tart, tegnapelőtt Frankfurtban egy dollárért már 1,67 márkát kellett fizetni. A fekete piac a „hivatalos” mozgásra valamivel később reagált, még március elején is 54 forint körül — esetenként felett — volt a márka. Szegeden tulajdonképpen az sem okozott gondot, hogy ez idő tájt a jugoszláv kormány minden előzetes bejelentés — sőt utólagos indoklás — nélkül zárta a bankokban elhelyezett devizabetéteket. (HVG III. 23.)

Kevesebb lesz a márka, gondolták sokan, de nem így történt. Azaz lehet, hogy a márka kevesebb lett, közben azonban a forintban megjelenő fizetőképes kereslet is

csökkent. Másfél-két hét alatt látványosan zuhant a német valuta feketepiaci árfolyama, s ebben a folyamatban erősödő dollárnak is nagy szerepe van.

A „dolgok” pedig szép lassan összekuszálódnak. A jugoszlávok miatt eddig Szeged volt az egyik legolcsóbb valutapiac — eltekintve a balatoni szezonról —, most azonban ez is felborulni látszik. Veszprémben sem beszélhetünk még idényről, ennek ellenére ott a múlt héten már 50 forintot sem adtak a taxisok egy márkáért. Hasonló jelek Szegeden is látszanak.

Márkában számol a magyar, de lassan meg kell tanulni a dollárkurzust is. Az elemzők 1991-re akár 1,9 márkás dollárárfolyamot sem tartanak elképzelhetlenné, s ennek tükrében arra válaszolni, mehet-e a márka 50 forint alá...?

Újra bizonyosodott, hogy nemcsak a sokat szidott hazai fizetőszköz tud veszíteni értékéből, s rövidtávon immár másodsor járunk úgy, hogy az ezres bankkártyák hónapokig a szekrényben pihentetni jobb üzlet, mint márkában kamatoztatni. Ha a szekrény helyett a forintbetétek éves szinten 20-25 százalékos nettó kamattal választja valaki, még látványosabb a különbség. Úgy tűnik, újra nézegetnünk kell a keresztárfolyamokat, gondolkodhatunk azon, mit mire konvertáljunk. Kovács András

Telefonszámla

Minden héten kedvezmény!

A telefon-előfizetők március közepe óta silabizálhatják azt a számlát, amely már a megemelt tarifák szerint készült. Többet kell fizetni, és ez a tény kritikusabbá teszi a telefonhasználatot.

Molnár Jenő, a távközlési üzem osztályvezetője gyakran találkozik a telefonszámla miatt háborgó emberekkel. A legsűrűbben előforduló panasz: „Sokkal többet számláztak, én nem beszéltem ennyit!” Kérésre megvizsgálják, valóban történt-e „részamlázás”, azaz elromlott-e a számlálóberendezés.

Azt is ellenőrzik, a 03-as telefonszámon bejelentették-e korábban a panaszos készülékének hibáját, mert ez is hatással lehet a túlszámlázásra. Ha jogosnak találják a bejelentést — ez az eseteknek körülbelül öt százalékában fordul elő —, visszatérítik a tárgyhónap díjából annyit, amennyit az előző hat hónap átlagát tekintve többletként mutatkozik.

Sok a bizonytalanság a tarifaváltozások értelmezésében is. Akadnak, akik a számlán keresik azt a bizonyos „százforintos kedvezményt”. Ne keressék: húsz „impulzus”, vagyis beszélgetésség a kedvezmény, s ennek levonását úgy ellenőrizhetik, hogy a számlálóállásból levonják az előző havit és még húszat, aztán az eredményt megszorozzák öttel. Így jön ki a fizetendő összeg. Ha ez áll a számla végén, nincs hiba. A kedvezményt nem lehet átvenni a következő hónapra — aki most nem használta föl, az veszített... Sokan igényelnék a számlák ellenőrzését. Sajnos, erre — az új központ beállításáig — nincs mód. A telefonáló annyit tehet, hogy másodperce pontosan leméri és jegyzi a beszélgetéseit. Az alapdíjon is megütözköznék — a márciusi számlán már a tárgyhavi alapdíj összege szerepel. A sok fizetnivaló után egy tartós kedvezmény, amiről talán még nem tud mindenki: kedvezményes díjazással — ezt régen „éjszakai” tarifának mondták — lehet telefonálni minden hétvégén. Péntek délután 6 órától hétfő reggel 7-ig tart az olcsóbb beszélgetésidő.

Ny. P